

Teatrul Mare Academic de Stat din Moscova:

- „Dama de pică“
- „Iolanta“
- „Mozart și Salieri“

Privilegiul de a vedea Teatrul Mare Academic din Moscova în turneu este destul de rar și de important, pentru ca spectacolele sale să fi oferit publicului bucureștean un punct de atracție, în ediția a IX-a a Festivalului internațional consacrat celui mai de seamă muzician român, în anul centenarului nașterii sale, „Anul Enescu“. Firește, spectatorii așteptau întâlnirea cu artiștii-oaspeți prin acele opere ale școlii ruse și sovietice care — de la Musorgski la Șostakovici — au lărgit tiparele genului, permițând astăzi cel mai bine etalarea virtuților unui mare teatru liric. Teatrul Mare Academic a preferat însă zona „clasică“ a repertoriului său, câștigul spectatorilor români fiind, și în aceste condiții, substanțial, căci i-au fost propuse titluri ce nu figurează (sau chiar n-au figurat niciodată) pe afișele Operei Române din București. Mai întâi, două ipostaze foarte diferite ale geniului ceaikovskian — realista **Damă de pică**, atât de solid ancorată în social și psihologic; fantastica **Iolanta**, utilizând metafora și simbolul —, firește, nu egale între ele ca valoare, cea dintâi situându-se, alături de **Evgheci Oneghin**, printre capodoperele compozitorului și ale genului totodată, iar cea de-a doua fiind o creație destul de obscură, și, prin aceasta, la fel de rar jucată. Apoi, o lucrare de Rimski-Korsakov — **Mozart și Salieri** — aflată în aceeași situație cu **Iolanta**, ca reputație și popularitate (stînd, cu alte cuvinte, în umbra lui **Sadko**, a **Fetei de zăpadă** și a multor altor partituri ale autorului), dar fiind în realitate o operă foarte modernă, cu un excepțional potențial expresiv, extrem de rodnic pentru o formulă contemporană de spectacol muzical, e drept,

nu îndestul exploatat de versiunea prezentată. Cum se vede, deci, artiștii moscoviți au optat pentru spectacole apte să pună în valoare mai mult exemplare nu îndeajuns cunoscute ale creației lor naționale, decît propriile lor posibilități interpretative.

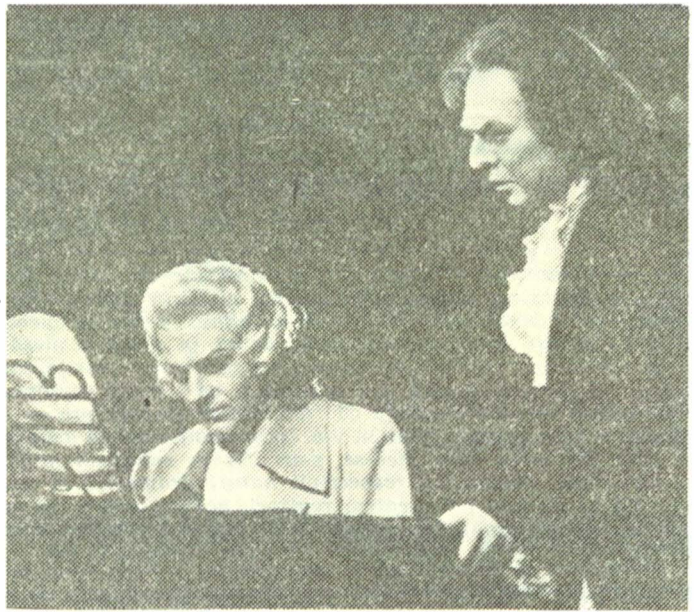
Și totuși, chiar în aceste condiții, Teatrul Mare Academic a demonstrat limpede că posedă o trupă reunind forțe artistice remarcabile.

Înainte de orice, o orchestră ce poate rivaliza cu multe filarmonici de renume — și a și făcut-o, interpretînd admirabil, într-un concert la Sala Mare a Palatului R.S.R., fantezia simfonică **Romeo și Julieta**, de Ceaikovski. Explicația înaltei calități a ansamblului? Valoarea fiecărui instrumentist în parte (dintre ei, unii

Scenă din „Dama de pică“

D. Korollov și Artur Eizen,
in „Mozart și Salieri“

dovedindu-se capabili să cinte solo **Dublul concert** de Bach, **Introducere și rondo capriccioso** de Saint-Saëns ori **Sonata pentru clarinet** de Olah) și capacitatea dirijorilor Iuri Simonov și Mark Ermler de a o cataliza, cu rigoare și discreție în gest, cu incandescență în trăirea execuției.

În al doilea rînd, un cor cu sonorități generoase, pe care știe să le dozeze, însă, cu mare sensibilitate, pe un registru vast de intensități și culori.

Mai departe, natural, „vedetele“ genului : cîntăreții soliști, stele de primă mărime ca Elena Obrazțova și Evgheni Neshterenko (acesta din urmă, prezent, din păcate, doar în concert), și foarte, foarte multe stele de mărimea a doua, cu o strălucire de imediat, și ele : Makvala Kastrășvili, Tamara Milașkina, Iuri Mazurok, Aleksandr Lomonosov, Vladimir Șcerbakov, Aleksandr Vorosiilo, Larisa Avdeeva, Zurab Sotkilava, Galina Kalinina, Artur Eizen, Lidia Kovaleva. Artiști care, asimilînd legile teatrului muzical, sînt capabili să determine spectatorul nu numai să accepte convenția genului, dar chiar să nu-i mai sesizeze artificialul.

Acești artiști evoluează sub bagheta magică a unor regizori, cu meșteșugul, cu experiența și certitudinile estetice care fac, din L.V. Baratov, B.A. Pokrovski, G.G. Pankov sau O.M. Moralev veritabili maeștri în domeniul realismului montării de operă.

Adăugată la toate acestea, contribuția, „în stil“, a scenografilor V.V. Dimitriev, B.I. Leventhal și N.N. Zolotarev întregeste impresia de împlinire, pe care concepția unitară a spectacolelor Teatrului Mare Academic de Stat din Moscova o lasă spectatorilor, acasă, la București, și, probabil, pretutindeni în lume.

Luminița VARTOLOMEI

Galina Kalinina, în „Iolanta“